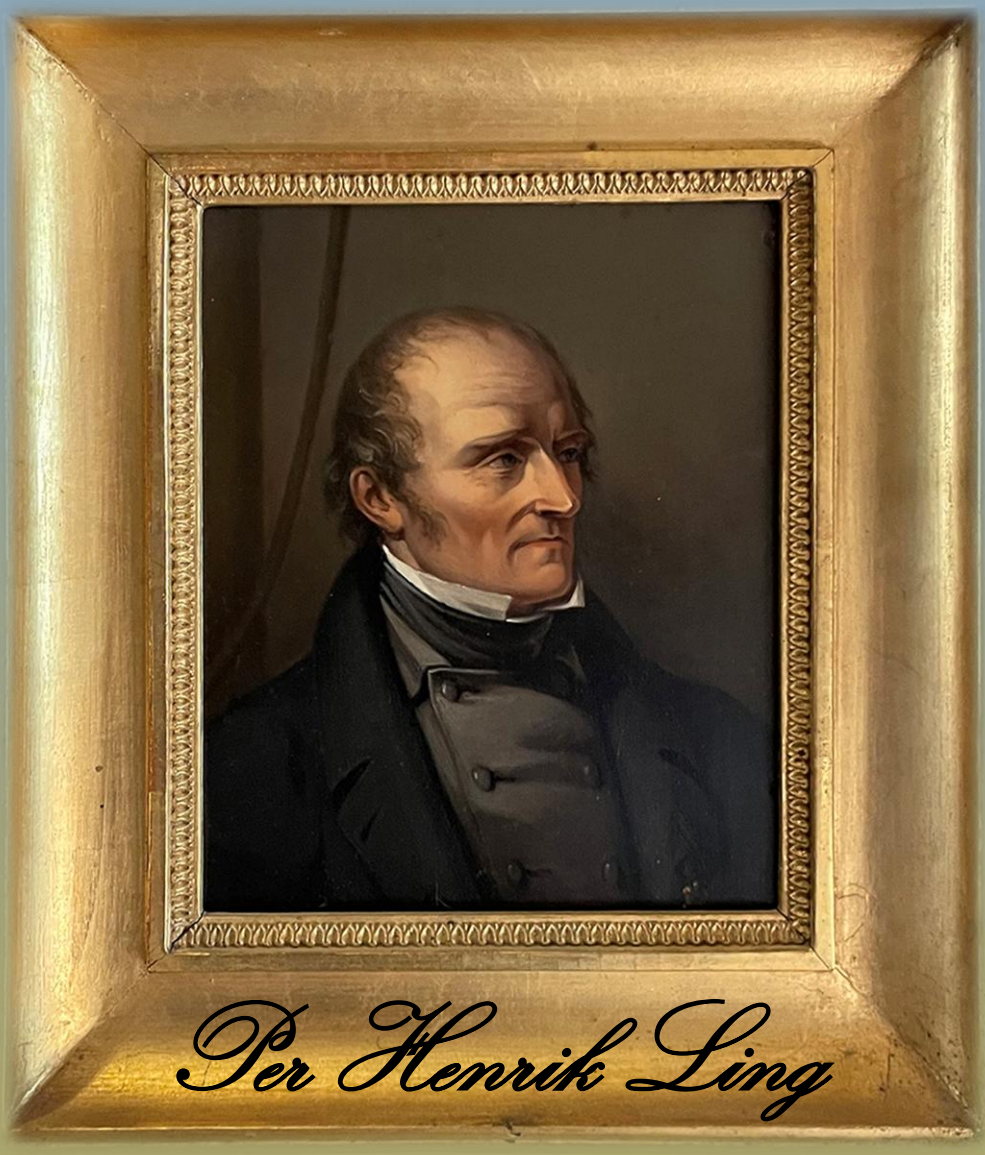

Per Henrik Ling

– en ”one-hit wonder” i musiklivet

MATHIAS BOSTRÖM

MEDDELANDEN FRÅN SMÅLANDS MUSIKARKIV • I

Per Henrik Ling
– en ”one-hit wonder” i musiklivet

Till 75-årsjubilerande Svenskt visarkiv (2026), vars register, samlingar och kunniga personal möjliggjort denna undersökning och så många andra.

Det är sannolikt inte musik som de flesta förknippar med namnet *Per Henrik Ling* (1776–1839) – av dem som idag över huvud taget känner till ”den svenska gymnastikens fader”, den fornnordiskt inspirerade diktaren och ledamoten av Svenska akademien. Den 15 november 2026 är det 250 år sedan Ling föddes i Södra Ljunga i Kronobergs län i Småland. Med anledning av detta vill jag här titta lite närmare på Ling ur ett musikperspektiv. Vilken relation hade Ling till musiken och hur anknyter hans verk till musik eller har blivit föremål för musikaliska gestaltningar?

Lings eget musicerande

Inledningsvis kan det konstateras att den omfattande biografiska litteraturen om Ling inte ägnar mycket utrymme åt hans koppling till musik. Några tidigare specialstudier med denna inriktning finns inte heller. Dottern Jetta Liedbeck (1810–1893), från Lings första äktenskap, har i en levnadsteckning över fadern emellertid kortfattat berört ämnet, vilket sedan återkommande citerats (så även här): ”Musik älskade han, och hade äfven i sin ungdom idkat den. Dock föredrog han framför all annan musik de enkla folkmelodierna, som med deras vemodsfulla grundton karakterisera nordbons lynne, och voro en återklang af hans egen kraftfulla men dock vemodiga ande.”[1] Carl August Westerblad, som ägnade Ling en serie studier under 1900-talets första hälft, menar att fiolen var Lings instrument i ungdomen. Senare i livet förekom också musicerande i hans bostad vid Karlbergs krigsakademi och i sommarhuset vid Brunnsviken utanför Stockholm. Den tyske cellovirtuosen Bernhard Romberg (1770–1841) ska ha spelat hos Ling vid ett av sina turnébesök i Sverige. Oftare var det emellertid sång som klingande, i synnerhet av Lings kollega vid militärskolan, musik-

[1] Jetta Liedbeck, *Pehr Henrik Ling. Lefnadsteckning*. Stockholm: Aftonbladets tryckeri, 1852, s. 23. Även citerat av exempelvis Bernhard von Beskow, ”Lefnadsteckning”. Pehr Henrik Ling, *Samlade arbeten* I:I, s. III-XLII.

läraren och tonsättaren Eric Arrhén von Kapfelman (1790–1851), som med sin vackra röst bland annat sjöng folkvisor. Ling önskade också att dottern Jetta skulle spela harpa, de forntida bardernas instrument som samtidigt var ett accepterat alternativ till pianot för borgerliga kvinnors musicerande under 1800-talet.[2]

Under Lings levnad intog psalmsången en framträdande plats i det allmänna musikutövandet, till vardags i hemmen såväl som i kyrkan. Med en uppväxt i prästgården i Södra Ljunga torde han därför ha varit väl bevandrad i kyrkans melodivärld. Som nioåring, 1785, skrevs dessutom Ling in vid Växjö skola och överflyttades 1790 till gymnasiet. Lings gymnasietid avslutades dock i förtid, eftersom han relegerades efter ett pojkstreck och hastigt lämnade staden 1792.[3] Undervisningen vid skola och gymnasium innehöll vid denna tid en timmes psalmsång varje dag. Vid gymnasiet i Växjö fanns också en orkester, den så kallade Discanten. Under Lings tid leddes den av Cantor figurativus Salomon Eklin (1756–1803). Medlemmarna i Discanten fick stipendier för sin medverkan, men Lings namn återfinns inte i dessa förteckningar.[4] Denna frånvaro motsäger dock inte

Bild 1. Per – stavningen Pehr är vanligare – Henrik Ling. Född 1776 och uppvuxen i prästgården i Södra Ljunga socken. Skolgång i Växjö med avbrutna gymnasiestudier. Studier vid Lunds, Uppsala (”lilla teolog”-examen) och Köpenhamns universitet. Fäktmästare vid Lunds universitet 1804–1813, gymnastiklärare vid Krigsakademien på Karlberg 1813–1825, fäktmästare där 1817–1825, föreståndare för Gymnastiska centralinstitutet i Stockholm från 1813. Som diktare skrev Ling ofta allegorier som utspelades i en pastoral eller fornnordisk miljö, som dramatiker historiska och fornnordiska ”sorgespel”. Flera verk prisades av Svenska akademien, i vilken Ling även invaldes 1835. Mycket av Lings produktion ansågs emellertid oläslig redan i hans samtid. Litografi av Ling framställd av Joh. Cardon, 1839 (KB).

[2] C. A. Westerblad, *Ling. Tidshistoriska undersökningar. Del V. Den glömde Ling.* Lund: Gleerups, 1955, s. 15, 83. Om harpan som lämpligt kvinnoinstrument under 1800-talet, se Lia Lonnert, ”Ottilia Runsten – det musikaliska navet i Sollefteå prästgård under minnen av 1800-talet”. Willén, Hallgren & Ronström (red), *Musikens vägar. Cirkulation, rörelse och nätverk i 1800-talets Sverige.* Uppsala: Uppsala universitet, 2025, s. 180 f.

[3] Westerblad. *Ling. Tidshistoriska undersökningar. V. Den glömde Ling*, s. 70.

[4] Mathias Boström, ”Salomon Eklin och musiklivet i Växjö i slutet av 1700-talet. Musikaliska räckhåll i en mindre svensk skolstad”. Reese Willén, Hallgren & Ronström (red.), *Musikens vägar. Nätverk och lokala aktörer i 1800-talets Sverige.* Uppsala: Uppsala universitet, 2025.

uppgiften om Lings fiolspel i ungdomen. Det finns flera exempel på gymnasister i Växjö, som inte ingick i Discanten, men som har efterlämnat omfattande notböcker med fiolmusik. Det tyder på ett aktivt utövande av instrumentalmusik bland ungdomen, även bortom de mer formella sammanhangen.[5]

Efter vad som är känt var Ling alltså ingen framstående musikutövare och han har inte heller lämnat efter sig några egna musikkompositioner. En del av hans texter kom emellertid att tonsättas av andra och fick i något fall stor spridning. Därutöver finns det en stark koppling till det musikaliska i Lings diktning, något som även präglade hans samtid. Med inspiration från den antika och fornnordiska diktningen benämndes poem och delar av dramer gärna ”sånger” eller ”romanser” – såsom exempelvis ”Gymnastisk sång för de små”, en dikt som trycktes anonymt i ett fyrsidigt tryck i Lund 1813, men som har tillskrivits Ling.[6] I anslutning till samma traditionslinje ingick ofta ”körer” i Lings dramatik, men det är inte självklart att författaren avsåg att ”sångerna” eller ”körerna” nödvändigtvis behövde vara tonsatta för att framföras.

Tonsättningar av Lings poesi

Per Henrik Ling var fäktmästare vid Lunds universitet när han trädde fram som diktare i större skala 1810. Då släppte han för första gången lös sin fornnordiska fabuleringskonst i tryck i form av dikten *Gylfe*, som väckte uppmärksamhet och blev en framgång.[7] År 1810 fick han även publicerat ett litet pastoralt skaldestycke, *Kärleken. Allegori*, som här är av större intresse. Diktverket ingick i andra häftet av *Läsning i Hvarjehanda* (1810), med den inflytelserika Lorenzo Hammarsköld som redaktör, och publicerades även 1813 i första häftet av tidskriften *Klytia* – i båda fallen under pseudonymen ”L--g”. Recensionen av ”Kärleken” i tidskriften *Phosphoros* 1810, skriven av V. F. Palmblad, var huvudsakligen positiv och det framhölls att ”icke blott form och costume, utan äfven sjelfva teckningen och behandlingen af det hela, [var] ytterst originel och nästan genialisk”.[8] I ett separat tryck, med författarens hela efternamn angivet, gavs *Kärleken* ut 1816, men då något omarbetad, bland annat utbyggd med scenanvisningar. Ewert Wrangel har i *Småländska kulturbilder* karakteriserat Lings verk om herden Herman och hans Emma som ett sångspel (alltså en lättare form av musikdramatik med

[5] Notböcker finns exempelvis bevarade efter gymnasisterna i Växjö Magnus Theorin (daterad 1792, Smålands museum M 21641) och Jöns Dahl & Joseph Nordlund (daterad 1814/1816, Smålands Musikarkiv, Hs 003).
[6] [Per Henrik Ling]. *Gymnastisk sång för de små*. Lund: Agard & Co., 1813.
[7] Jan Lindroth, ”Pehr Henrik Ling”, *Svenskt biografiskt lexikon,* https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/10716 (besökt 2026-11-11).
[8] *Phosphoros* 1810, s. 224 f. Uppgiften om Palmblad som recensent finns i Ewert Wrangel, *Ling i Lund – Diktaren.* Lund: Håkan Ohlssons boktryckeri, 1913, s. 117.

talad dialog blandad med sånger) som ”är utan större märklighet, men det äger en symmetrisk uppbyggnad och en hos Ling ovanligt harmonisk hållning”.[9]

Även om *Kärleken* aldrig sattes upp på en scen och de facto blev ett sångspel så uppmärksammade Wrangel även att flera av de sångbara dikterna fick en spridning på egen hand som visor. Wrangel skriver i sin studie *Ling i Lund – Diktaren* att ”’Kärleken’ torde i vida kretsar skapat Lings popularitet, och ’Stunden bortilar men icke min smärta’ sjöngs länge med Arrhén von Kapfelmanns musik. Den utgick till folket i skillingtryck.”[10]

Stunden bortilar/Emma, min vän/Kärleken

En bärande del av *Kärlekens* symmetriska uppbyggnad är herden Hermans inledande och sedan avslutande poetiska utgjutelser, i det första fallet med ”en blomsterkransad flöjt i handen”, enligt Lings anvisning. De är skrivna i samma meter med textbörjan "Stunden bortilar, men icke min smärta" respektive ”Kvällen han nalkas, men fåren de synas”. Redan året efter separattrycket återgavs ”Stunden bortilar” i den första svenska tryckta visboken av modernt snitt, *Wisbok* (1817), och texten återfinns i ett flertal visböcker (utan melodier) som trycktes under 1800-talet, såsom *Sånger för sällskaps-nöjet* (1820), Bohlins *Vald samling af Swenska Sång-stycken* (1839) och Ståhls [Öbergs] *Vald samling af för de flesta tillfällen lämpliga svenska sångstycken* (från och med 1856 års upplaga).

Dikten publicerades även i inte mindre än 40 svenska skillingtryck mellan 1819–1884, enligt register i Svenskt visarkiv (SVA).[11] Ibland trycktes båda delarna av dikten som en sammanhållen text, vid andra tillfällen separat. Refrängen ”O Emma, min vän” har ibland använts som titel i skillingtryck under första hälften av 1800-talet (Växjö stadsbibliotek, GS 360, 1827), medan visböcker från 1840-talet och framåt hänvisar till hela verkets titel, ”Kärleken”/”Ur Kärleken”, som namnet på visan. Såsom tidens praxis var angavs inte upphovsmannens namn i skillingtrycken eller i de tidigaste visböckerna. Ulf Peder Olrog har i sina skillingtrycksstudier konstaterat hur lågt upphovsrätten respekterades inom denna del av tryckerinäringen i äldre tid: ”I regel tjuvtrycktes de [visorna] och blev spridda anonymt, inte minst av visgubbarna [dvs. kringvandrande försäljare]. Ofta förändrades de vid traderingen, och man brukar säga, att visan förlorade sin författare och författaren sin visa.”[12]

[9] Ewert Wrangel, *Småländska kulturbilder.* Lund: Gleerups, 1925, s. 209.
[10] Wrangel, *Ling i Lund*, s. 118.
[11] ”Svenskt visarkivs webbkataloger” https://katalog.visarkiv.se/ (besökt 2026-11-08).
[12] Ulf Peder Olrog, *Studier i folkets visor*. Stockholm: Svenskt visarkiv, 2011, s. 257.

Den skóna
EMMA.
A329
1) Den skóna Emma tröstlös låg; &c.
2) Stunden bortilar; &c.
3) Edwin kom der borta, &c.
4) På wikingatåg drog ung Hjalmar ut. &c.
Sjungas efter egna melodier.
SKARA 1846, Peter Hedenius.

Bild 2. Titelsida till skillingtryck, illustrerat med träsnitt, som innehåller fyra visor som handlar om kvinnor med det populära namnet Emma. Lings "Stunden bortilar" ingår naturligtvis. (SVA A 329, tryckt i Skara 1846.)

Under 1800-talet och en bit in på 1900-talet ökade också bruket och den sociala spridningen av handskrivna böcker, i vilka dikter och vistexter in-

fördes.[13] Det finns flera bevarade visböcker av detta slag från Sverige där ”Stunden bortilar” ingår.[14] Visan fick också spridning bland svensktalande i andra länder, bland annat ingår den i en visbok som trycktes i Minneapolis 1888.[15] Även i svensktalande delar av Finland förekom ”Stunden bortilar”. Den finns i ett vistryck från Viborg 1822, i en handskriven visbok från 1860-talet med mestadels sjömansvisor, och visan ingår också i Aron Blomströms *Liten visbok*, tryckt i Helsingfors 1898.[16]

Skillingtrycken – liksom de handskrivna visböckerna – hade som regel inga noter. I stället förekom ibland mer eller mindre tydliga hänvisningar till de melodier som skulle användas för att sjunga texten. I ett tryck från Linköping 1836, där ”Stunden bortilar” ingår, ges upplysningen att innehållet ”sjunges under åtskilliga wackra melodier”.[17] I ett tryck från Skara 1846, som enbart innehåller olika visor om herdinnan Emma, får vi veta att de ska ”sjungas efter egna melodier” (Bild 2).[18]

När det gäller melodin till ”Stunden bortilar” är det, som Wrangel ovan anförde, möjligtvis Arrhén von Kapfelmans tonsättning som var den mest populära. Denne var från och med början av 1820-talet musiklärare vid Karlbergs krigsakademi och därmed kollega till Ling, som hade flyttat till Stockholm 1813. Såsom kommer att framgå av det följande kom de att samarbeta i flera fall. Arrhén von Kapfelmans tonsättning av ”Stunden bortilar”, till pianoackompanjemang, ingick i musikbilagan till det första (och enda) numret av Sveriges tidigaste renodlade musiktidskrift, *Euterpe*, som utgavs 1823 (notexempel 1). Samma år utkom även en annan tonsättning av visan. Wilhelm Hildebrand (1785–1830) publicerade sin melodi till gitarrackompanjemang i första numret av *Journal för guitarre*, som han även var utgivare av. Arrhén von Kapfelmans melodi går i moll i 2/4-takt, förutom till den sista diktstrofen där melodin övergår i dur och byter till 3/4-takt. Hildebrands melodi till ”Stunden bortilar” är däremot i dur och går i böljande 3/8-takt.

Även kompositören och musikskriftställaren Abraham Mankell (1802–1868) tonsatte texten. Under titeln ”Emma” utgavs den i häftet *Tre romanser*, cirka 1830, och senare i Mankells *Samlade sångstycken* från samma decennium. Mankells melodi går dur i 2/4-takt med ett litet mellanspel innan refrängen. I likhet med Arrhén von Kapfelman förändrar

---

[13] Gunnar Ternhag (red.). *Samlade visor. Perspektiv på handskrivna visböcker.* Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur, 2008.

[14] Se exempelvis Svenskt visarkiv (SVA), handskrift 53:2, s. 305; SVA, Radiotjänsts handskrivna visböcker B4, s. 99.

[15] *Svenska visor och sånger. Utvalda folkvisor, jägarvisor, student-sånger, teaterkupletter, ballader, fosterländska sånger m.m.* Minneapolis: Svenska folkets tidnings förl., 1888.

[16] Åbo Akademi, Sjöhistoriska institutet, Matts Wilhelm Mattsson Nyströms visbok; Nationalbiblioteket, Helsingfors, *Stunden bortilar*, Wiborg, 1822, i Samlingsband 1ADDC515.

[17] Växjö stadsbibliotek, George Stephens skillingtryckssamling, GS 1968.

[18] SVA, skillingtryck A 329.

Notexempel 1. ”Stunden bortilar” i Eric Arrhén von Kapfelmans tonsättning, vilken var den mest spridda, enligt estetikprofessorn Ewert Wrangel. Här återges den melodi, med pianoackompanjemang, som används till de första tre stroferna. Ur Eurterpe*, 1823.*

Mankell melodin till sista strofen, men i detta fall endast de två sista versraderna och med behållen takt- och tonart.

Med tanke på popularitеten hos ”Stunden bortilar” är det förvånande att den är så sällsynt i folkmusikinsamlarnas material. Den enda kända dokumentationen är en traditionsinspelning av visan upptagen med den folkliga storsångerskan Svea Jansson (1904–1980) från Nötö i Åbolands skärgård (bild 3). Sveriges radio kunde spela in ”Stunden bortilar” med henne 1960, 150 år efter den första publiceringen av Lings dikt! Svea Jansson sjunger visan till en durmelodi i jämn taktart. De första takterna är anmärkningsvärt nog identiska med Mankells tonsättning, men därefter avviker melodin så pass mycket att det inte går att betrakta den som en folklig variant av Mankells komposition. Det rör sig om en självständig melodi, men möjligtvis vald till denna text eftersom den börjar på ett liknande sätt som Mankells.[19] Sammantaget finns det alltså fyra kända melodier till ”Stunden bortilar”, med stor variation i den musikaliska tolkningen av Lings text.

[19] SVA BB 09400. Inspelningen är tillgänglig för lyssning via Svenskt visarkivs katalog: https://katalog.visarkiv.se/lib/views/rec/ShowRecord.aspx?id=1492214 (besökt 2026-11-07).

Vän vårt liv skall bli en fest

Herden Herman och herdinnan Emma har en duett i *Kärleken* med textbörjan ”Vän vårt liv skall bli en fest”. Den gavs ut i åtminstone fyra skillingtryck på 1830- och 40-talen, enligt Svenskt visarkivs register. I något fall har herdenamnet Herman bytts ut mot Selim för att passa bättre ihop med de andra texterna i samma tryck (KB, N 1835h). Det finns dock ingen känd melodihänvisning eller tonsättning till texten, så i detta fall är det mer osäkert ifall den sjungits som visa.

Dessa tre dikter ur *Kärleken* – ”Stunden bortilar”, ”Vän vårt liv skall bli en fest” och ”Kvällen han nalkas” – ingick även i flera litterära antologier från 1820-talet och framåt, såsom Wallmarks *Swenska Språkets Skönheter i Vers och Prosa, eller Swensk Anthologi* (1820) och Lénströms *Svensk Anthologi, eller vald samling af svenka skaldestycken från äldre till nyare tid. II* (1840). Till skillnad mot skillingtrycken och några av visböckerna anges författarnamnet genomgående i antologierna och i vissa fall finns även inledande biografiska anteckningar.

Skön Anna

I oktober 1811, året efter den första publiceringen av *Kärleken*, skickade Ling en ny text till Lorenzo Hammarsköld. Denna gång var det en ballad, ”Skön Anna”, med textbörjan ”Där växte en ros så fager opp / På Trotsö strand” med omkvädet ”O flicka! o flicka! akta dig väl / Den listige vandrarn din blomma stjäl”. Hammarsköld valde dock denna gång att skicka dikten vidare till P. D. A. Atterbom i Uppsala, som införde den i *Poetisk kalender för 1812*. Detta gjorde emellertid Ling upprörd, eftersom han inte ville förknippas med Atterbom och fosforisterna i Uppsala. Vid utgivningen hade

Bild 3. ”Å nog kan jag tusen”, svarade Svea Jansson (1904–1980) på frågan om hur många visor hon kunde. Drygt 600 visor finns inspelade med denna storsångerska från Åbolands skärgård, däribland den enda folkliga dokumentationen av ”Stunden bortilar”.

Foto: Lars-Ive Flood, ur häftet till cd:n Lena, Ulrika & Svea *(Caprice CAP 22043, 1996)*

dessutom Lings förklarande fotnoter – något som för övrigt är ett återkommande drag i hans diktning – tagits bort och dessutom hade ändringar gjorts i en strof. Wrangel menade att detta ”kanske var välbetänkt nog” och av godo för dikten.[20] Lings indignation ledde emellertid till att dikten plockades bort i senare upplagor av denna årgång av *Poetisk kalender*.[21]

I följebrevet till ”Skön Anna” förklarade Ling för Hammarsköld att den var ”författad i hans ’svärmande dagar’” men byggde på en äkta händelse.[22] På titelsidan till ett skillingtryck från Jönköping 1826 sammanfattas visans innehåll på följande sätt: ”Om en Flicka på sitt 15:de år, som förfördes af en Prestman, hwilken sedan öfwergaf henne, hwarefter hon framfödde ett barn, som hon sänkte i sjön, och för hwilket hon blef halshuggen.”[23] Straffet för kvinnor som dömdes för att ha tagit livet av sina barn var drakoniskt under denna tid, och visor om denna kategori av missdådare var dessvärre inte ovanliga.[24]

”Romansen [Skön Anna] blef rätt bekant och omtyckt”, menade Wrangel.[25] Redan året efter den första publiceringen, 1813, dök vistexten upp i ett skillingtryck från Karlskrona.[26] Lings ”Skön Anna” – som inte ska förväxlas med andra visor med samma titel – kom att publiceras i åtminstone ett 20-tal skillingtrycksupplagor fram till 1871, enligt Svenskt visarkivs register.

Tonsättaren och musikkritikern Per Fredrik Blidberg (1784–1866) i Stockholm gav 1820 ut *Skaldestycken ur Poetiska kalendern, satte i musik med accompangement för pianoforte*, där Lings ”Skön Anna” ingick. Samma tonsättning trycktes även i andra delen av J. P. Cronhamns sångbok *Sjung!* (1866). Blidbergs mollmelodi är i jämn taktart och folkviseinspirerad, men med en del modulationer.

I folktradition har visan, efter vad som är känt, endast upptecknats en gång. Folkmusikupptecknaren Einar Övergaard företog en insamlingsresa i Värmland sommaren 1898. I Eda socken besökte han kvinnorna Sigrid Andersdotter (Hultman) (1830–1900) och Karin Nilsdotter, ”Krykje-Kari”, (1838–1903) och upptecknade då bland annat Lings ”Skön Anna”. Den upptecknade texten påvisar en del förändring gentemot Lings original, vilket tyder på att den av kvinnorna som sjöng visan för Övergaard framförde den ur minnet och inte utifrån en textförlaga. Melodin är en annan än Blidbergs –

---

[20] Wrangel, *Ling i Lund*, s. 132.
[21] Carl August Westerblad. *Pehr Henrik Ling. En lefnadsteckning och några synpunkter*. Stockholm: Norstedt, 1904, s. 113.
[22] Wrangel, *Ling i Lund*, s. 131. Händelsen bakom Lings visa ska ha utspelats i Karlskrona med en präst vid namn Isenberg, som var informator och huspräst hos landshövdingen, där den fattiga Anna hade fått flytta in som sällskap till landshövdingens döttrar, ibid., s. 167.
[23] KB O Olsdotter b.
[24] Se Karin Strand, *En botfärdig synderskas svanesång. Barnamord i skillingtryck mellan visa och verklighet.* Möklinta: Gidlunds, 2019.
[25] Wrangel, *Ling i Lund*, s. 131.
[26] KB E 1813 c.

Notexempel 2. "Skön Anna" av Ling, upptecknad av Einar Övergaard 1898 i Värmland, antingen efter Sigrid Hultman eller "Krykje-Kari". Ur Ramsten, 1982.

också här i jämn taktart, men i dur och med en avslutning i mollparallellen (notexempel 2).[27]

Kämpen Grimborg

Det 1811 bildade Götiska förbundet var bland annat en ledande organisation för insamling av vad som på den tiden kallades "folkvisor", men som idag benämns "medeltida ballader". Sveriges första stora utgåva på området, *Svenska folk-visor från forntiden* (1814–1818), utgiven av E. G. Geijer och A. A. Afzelius, hämtade mycket inspiration och material från den götiska medlemskretsen. Per Henrik Ling blev formellt medlem av sammanslutningen 1813, under det götiska namnet "Bosi". Han lämnade emellertid Götiska förbundet redan 1817, i protest mot Geijers kritiska text om de fornnordiska myternas användbarhet i diktning – en tydlig värjstöt riktad mot Lings poetiska hjärta.[28]

Till skillnad mot många av de övriga medlemmarna i Götiska förbundet är det är emellertid inte känt att Ling gjorde egna visuppteckningar efter traditionsbärare. Däremot medverkade han i "vårt lands första folkvisepublikation, försåvitt detta namn kan ges åt verket ifråga".[29] Här avses det första (och enda) häftet av *Nordiska sånger*, anonymt utgivet i Lund 1812. Under signaturen "en vän af Nordiska poesien" trycktes, som ett av tre bidrag i utgåvan, Lings bearbetning av medeltidsballaden om "Kämpen

[27] Märta Ramsten (red.), *Einar Övergaards folkmusiksamling*. Uppsala, Almqvist & Wiksell, 1982, s. 111 ff.
[28] Lars Lönnroth & Sven Delblanc (red.). *Den svenska litteraturen. II. Upplysning och romantik.* Stockholm: Bonniers, 1988, s. 282.
[29] Bengt R. Jonsson, *Svensk balladtradition.* Stockholm: Svenskt visarkiv, 1967, s. 106.

Grimborg", som var känd i flera skillingtryck från 1700-talet.[30] Tegnér ansåg, i ett brev till Jacob Adlerbeth 1812, att *Nordiska sånger* var ett berömligt initiativ, "ehuru detta häfte just ej innehåller några mästerstycken", medan de götiska förbundsbröderna Lorenzo Hammarsköld och Clas Livijn samma år kritiserade Lings bearbetning i brev till L. F. Rääf.[31] I *Svenska folk-visor från forntiden* återgavs "Kämpen Grimborg" med 50 strofer, baserat på skillingtrycken. Lings bearbetning hade utvecklats så att den omfattande 62 strofer. I sin studie över Lings tid i Lund delade Evert Wrangel den ovan nämnda kritiken av bearbetningen. Lings "restitution är icke just lyckad och visan, som bekant en mycket korrumperad kvarlefva af en gammal ballad, framträder i hans redaktion icke mera äkta. […] Men arkaismen är icke alltid äkta, och dessutom har moderna drag kommit in."[32] Sannolikt hade Ling hämtat inspiration från andra sidan sundet, i synnerhet från sin vän mångårige vän Rasmus Nyerup som från och med 1812 medverkade i ett utgivningsprojekt av danska ballader, *Udvalgte danske viser fra middelalderen*.[33] Den diplomatariska inriktningen på utgivningen av folklig diktning var inte aktuell för någon utgivare under 1800-talet. I stället var det legio med en aktiv redigering som innebar åtskilliga försök till förbättringar av källmaterialet. I detta avseende placerade sig Ling i ytterkanten. Han saknade dessutom kontakt med den då levande balladsångstraditionen, vilket kanske hade kunnat bidra med en balanserade återkoppling till Lings inspirerade redigeringsarbete.

Alfhilds sång

Per Henriks Lings största verk, den episka dikten *Asarne* i 30 sånger (omfattande 900 ungefär sidor i hans *Samlade verk*), utkom i omgångar 1816–1833. Vid den tiden hade Ling flyttat från Lund till Stockholm för att först bli gymnastiklärare och senare även fäktmästare vid Karlbergs krigsakademi samt föreståndare för det åt honom nyinrättade Gymnastiska centralinstitutet.

Ett litet brottstycke ur *Asarnes* väldiga poesimassa finns tonsatt av Gabriel Branting (1799–1881) – far till statsminister Hjalmar Branting. Denne Gabriel Branting var Lings adept och blev även efterträdare som föreståndare för Gymnastiska centralinstitutet. Branting var även valthornist, invaldes i Kungl. Musikaliska akademien och verksam som tonsättare. I den

[30] [Ling, Per Henrik]. "Kämpen Grimborg". *Nordiska sånger*. Lund: Agardh, 1812, s. 39–48; Bengt R. Jonsson, Sven-Bertil Jansson & Margareta Jersild (red.), *Sveriges medeltida ballader. 3. Riddarvisor I.* Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1990, nr 77.
[31] Citerat efter Jonsson, *Svensk balladtradition,* s. 106 f.
[32] Wrangel, *Ling i Lund*, s. 131.
[33] Werner H. Abrahamson, Rasmus Nyerup & Knud Lyne Rahbek (red.). *Udvalgte danske viser fra middelalderen; efter A. S. Vedels og P. Syvs trykte Udgaver og efter haandskrevne Samlinger.* 1. Köpenhamn: J. F. Schultz, 1812.

Bild 4. Per Henrik Ling uppmanade även bildkonstnärer att ta sig an fornnordiska ämnen, bland genom offentliga föreläsningar om fornnordisk mytologi. Under sin tid som kadett vid Karlberg lärde den sedermera betydande historiemålaren Carl Wahlbom (1810–1858) känna Ling och inspireras av honom. I Wahlboms skiss ”Asarne firar Midsommarfesten” står Brage i centrum med sin harpa, omgiven av dansande gudar och gudinnor. (Nationalmuseum.)

sistnämnda egenskapen intresserade han sig även för sin gymnastiska läromästares poetiska produktion. ”Alfhilds sång”, ur *Asarne*, ingår i Brantings *Tio sånger vid pianoforte* (1881), som utgavs postumt.[34]

Yngves hamn

Gabriel Branting tonsatte också en del ur ett annat av Lings större diktverk: *Tirfing eller Dödssvärdet* (1836) i tio sånger. Kompositionen ”Yngves hamn” är en duett i 6/8-takt mellan Ingeborg och Yngve till pianoackompanjemang. Även denna ingår i Brantings *Tio sånger vid pianoforte* (1881).[35]

[34] Gabriel Branting, *Tio sånger vid pianoforte (Efterlemnade arbeten)*. Stockholm: Julius Bagge, 1881. Om Brantings som tonsättare, se Angelina Liljevall, ”Gabriel Branting”. *Levande musikarv*, 2016. https://levandemusikarv.se/tonsattare/branting-gabriel/ (besökt 2026-11-11).

[35] Liljevall, ”Gabriel Branting”.

Musik till Lings dramatik

Det framstår som att det var först efter Lings flytt till Stockholm 1813 som aktörer inom musiklivet så småningom började intressera sig för hans texter. Utbildningen vid Lings arbetsplats Karlberg innehöll även vissa dans- och musikinslag för eleverna. Den tidigare nämnde Arrhén von Kapfelman var ansvarig för musikutbildningen från och med 1820-talet och kom att ta sig an flera poetiska alster av sin kollega fäkt- och gymnastikläraren. Förutom den framgångsrika tonsättningen av ”Stunden bortilar, men icke min smärta” finns musik bevarad av Arrhén von Kapfelman till fem av Lings dramer. Skaldens dotter menade dock att tyvärr ”blef nästan allt hvad detta musiksnille författade, aldrig färdigt”.[36] Karin Hallgren, som skrivit om Arrhén von Kapfelman för *Levande musikarv*, anger att uppgifter saknas om hur och när dessa verk ska ha framförts. Hon ställer sig dock tveksam till denna musik var känd utanför Karlberg.[37] Även andra tonsättare kom att ta sig an texter ur Lings dramatik, som kommer att behandlas efter den ordning de trycktes. Av Lings tiotal dramer finns musik bevarad till sex. I flera fall hade Ling själv tydliga tankar om den musikaliska beledsagningen till sina dramer, vilket också kommer att redovisas. Förutsättningarna för att få höra musiken till Lings dramatik var emellertid dåliga, eftersom inga av hans verk sattes upp på offentliga scener under skaldens livstid. Texterna publicerades alltså närmast som läsdramer med en (aldrig infriad) förhoppning från författaren att de skulle komma att gestaltas på scen.

Agne

Agne, ett sorgspel i fem akter, trycktes i Lund 1812. Det har lyfts fram som ”perlan bland hans dramatiska skapelser” och var dessutom den enda av Lings pjäser som nådde scenen i författarens version.[38] Detta var emellertid inget som Ling själv fick uppleva eftersom pjäsen sattes upp först 1842, tre år efter skaldens bortgång.

Arrhén von Kapfelman har efterlämnat en ouvertyr, musik till körerna och en final ur *Agne* – ett verk som han tillägnade Kungl. Musikaliska akademien (notexempel 3).[39] Av en tidningsnotis från oktober 1833 framgår att ”Ouverture till Agne, Sorgspel med Chörer” av Arrhén von Kapfelman uppfördes som pausmusik mellan två pjäser som gavs samma kväll på Stora Teatern i Stockolm – så åtminstone musik till ett av Lings dramer har klingat

[36] Liedbeck, *Pehr Henrik Ling,* s. 16.
[37] Karin Hallgren, ”Eric Arrhén von Kapfelman”. *Levande musikarv*, 2015. <https://levandemusikarv.se/tonsattare/arrhen-von-kapfelman-eric/> (besökt 2026-11-11).
[38] Beskow, ”Lefnadsteckning”, s. XV
[39] Hallgren, ”Eric Arrhén von Kapfelman”.

Notexempel 3. Första sidan av partituret till Arrhén von Kapfelmans skådespelsmusik till Lings drama Agne*. Ouvertyren framfördes som mellanspelsmusik på Stora Teatern i Stockholm 1833, men sannolikt aldrig i tillsammans med pjäsen. (Autograf i Musik- och teaterbiblioteket.)*

utanför Karlberg under skaldens livstid, dock inte i anslutning till sitt drama.[40] När *Agne* väl sattes upp, vid invigningen av Nya (Mindre) Teatern i Stockholm 1 november 1842, var körerna i stället tonsatta av J. N. Ahlström (1805–1857), teaterns kapellmästare. Pjäsen spelades sju gånger fram till

[40] *Aftonbladet* 1833-10-16.

slutet av januari 1843.[41] I synnerhet Ahlströms körer väckte publikens och recensenternas förtjusning.[42] Det verkar dock inte som att dessa uppskattade körtonsättningar publicerades eller fick spridning på annat sätt.

Eylif den götiske

Eylif den götiske trycktes 1814, men var skrivet redan under Lings tid i Köpenhamn, före 1804. I förordet till dramat skriver författaren: ”Kämpavisor brukades hos våra Förfäder, vid deras högtidligheter, deras fältslag m.m. Detta har gifvit anledning till slutsångerna. Dessutom torde de äfven försvaras af det skälet, att folket genom dem närmare ingriper i handlingen. Forntidens lynne uttryckes genom dem: ty de äro tagne ur tvenne af dess skönaste dikter.”[43] De så kallade ”slutsångerna” är här texter hämtade ur den isländska *Njals saga* respektive *Lodbrokarkvida/Krákumál* och har inte, efter vad som är känt, blivit föremål för tonsättning.

Riksdagen 1527

I dramat *Riksdagen 1527*, publicerat 1817, förekommer en katolsk procession, munkar har talroller och någon scen utspelas i ett dominikanerkloster. För att illusterara detta musikaliskt har Ling infört några katolska sångtexter på latin i dramat, däribland den berömda hymnen ”Ut queant laxis”, vars stegvist stigande fraser har gett blivit utgångspunkt för solmisationsstavelserna ”ut/do re mi fa so la”. Ling kommenterar användningen kortfattat i en avslutande anmärkning: ”De latinska Sångerne äro hämtade ur katolska sångböcker, och den stora processionen ordnad efter bruket i Amiens.”[44]

Arrhén von Kapfelman har efterlämnat fyra kompositioner till detta drama i autograf: ”Prolog”, ”Chor af Munkar”, ”I himmelsk glans” och ”Pastoral”.[45] Musikens tillkomstår är okänt, och det är inte klarlagt ifall tonsättaren och Ling kände varandra före 1820-talet, då de blev lärarkollegor vid Karlberg.

Den heliga Birgitta

I förordet till sorgspelet *Den heliga Birgitta,* tryckt 1818, resonerar Ling kring den musik han tänkte sig till dramat: ”Att införa wåra gamla, härliga folkmelodier i ett skådespel, har jag ansett tillständigt, ty, ursprungne ur wår äldre bildning, äro de sammansmälta med wår äldre Historia. Likwäl war företaget swårare än jag trott. Må lättsinnet inwända, att wanan till att höra sämre bondwisor sjungas efter dessa Melodier, betager dem deras behag för

[41] Fredrik August Dahlgren, *Anteckningar om Stockholms theatrar*, Stockholm: Norstedts, 1866, nr 33.
[42] Se recensioner i exempelvis *Aftonbladet* 1842-11-02 och *Freja* 1842-11-04.
[43] Per Henrik Ling. *Eylif den götiske.* Stockholm: Carl Delén, 1814, opag. förord.
[44] Per Henrik Ling. *Riksdagen 1527*. Stockholm: Gadelius, 1817, opag. efterord.
[45] Hallgren, ”Eric Arrhén von Kapfelman”.

åhöraren. Det sköna är ewigt till [sitt] wäsen och beror icke af tidens nycker."[46]

I en fotnot till passagen meddelar Ling att han redan hade tagit kontakter kring musiken: "Musiken till detta stycke utgifwes särskilt, sedan en lycklig Harmonist benäget lofwat understödja detta företagande." Vem som avsågs är inte klart, men det finns två tonsättare som närmat sig dramat.

En ballad ur *Den heliga Birgitta* inspirerade Edmond Passy (1789–1870), Sveriges första pianovirtuos, att skriva ett verk i sju satser för tenor och orkester, varav ett avsnitt byggde på den medeltida balladen "Den bergtagna". (I stället för den balladens vanligare mellanomkväde "Tiden görs mig lång" och slutomkväde "Men jag vet att sorgen är tung" använder Ling bland annat "Oskuld giver mod" respektive "Men trollen besmitta vårt blod"!) Tillkomståret för Passys komposition är okänt, men han vistades en period i Sverige 1817–1820 och kan mycket väl vara den "lycklig[a] Harmonist" som Ling omnämnde.[47]

Arrhén von Kapfelman har också tonsatt tre delar av dramat: "Alvah's sång", "Romans i svenska folkvisans stil", "Qvartett".[48] Även i detta fall är tillkomståret okänt.

Engelbrekt Engelbrektson

Artonhundratalets andra decennium var mycket produktivt för författaren Ling. Hans sjätte dramat som trycktes under 1810-talet var *Engelbrekt Engelbrektsson* (1819). Även här hade Ling redan från början tankar på musiksättningen. Hela dramat slutar med kyrkan med orgelmusik och sjungande munkar och korgossar. I förordet skriver Ling dessutom att alla "Sångstycken i detta sorgspel äro lämpade till äldre Folkmelodier, och deras harmoni redan af en Tonkonstnär utarbetad".[49] Även här är det endast tonsättningar av Arrhén von Kapfelman som finns bevarade, dock inte av samtliga sångstycken. I autograf finns "Messa för blandad kör", "Tersett och kör", och "Folk-visa".[50]

Lings drama nådde inte scenen, men det gjorde däremot *Engelbrekt* av G. F. och H. C. Åkerhjelm. Deras tragedi på vers i fyra avdelningar, baserad på Lings drama, hade premiär på teatern i operahuset i Stockholm 1820 och spelades sammanlagt 19 föreställningar fram till 1841.[51] Samma år som premiären såldes en text- och musikbilaga i Stockholm. Musiken till föreställningen skrevs av hovkapellmästaren Edouard Du Puy (ca 1770–1822).[52]

---

[46] Per Henrik Ling. *Den heliga Birgitta*. Stockholm: Gadelius, 1818, opag. förord.
[47] Martin Edin. "Edmund Passy". *Levande musikarv*, 2015.
https://levandemusikarv.se/tonsattare/passy-edmund/ (besökt 2026-11-11).
[48] Hallgren, "Eric Arrhén von Kapfelman".
[49] Per Henrik Ling, *Engelbrekt Engelbrektsson.* Stockholm: Gadelii sterbhus, 1819, opag. förord.
[50] Hallgren, "Eric Arrhén von Kapfelman".
[51] Dahlgren, *Anteckningar*, nr. 663.
[52] Karin Hallgren. "Edouard du Puy". *Levande musikarv*, 2015.

Blot-Sven

Lings drama *Blot-Sven*, tryckt 1824, handlar om kampen mellan hedendomen och kristendomen i Sverige. Författaren har själv inte publicerat några tankar kring musik till dramat, men skrivit in många köravsnitt i texten.[53] Arrhén von Kapfelman har efterlämnat en trestämmig manskör med text ur dramat.[54]

Efterlämnade utkast med tänkta musikinslag

Enligt Berhard von Beskow efterlämnade Per Henrik Ling även utkast till lite lättsammare lustspel där musiken skulle ha haft en stark ställning: ”Hans Excellens”, en komedi med sång i två akter, och ”Okulisten”, en opera buffa i en akt.[55]

Avslutning – en ”one-hit wonder”

Det är i första hand som gymnastikreformator som Per Henrik Ling har gått till historien. Redan i sin samtid betraktades han av den yngre generationen som en författare som hade tittat alltför djupt i mjödbägaren fylld av fornnordisk inspiration och som diktade med alldeles för stora gester. Eftervärldens litteraturhistoriker har inte sett någon anledning till omvärdering.[56] Att det inte var valet av den fornnordiska världen i sig som var problemet kan knappast illustreras bättre än den stora framgången för Esaias Tegnérs *Frithiofs saga* (1825). Detta verk var dessutom delvis skrivet för att visa att en fornnordisk miljö gick att behandla poetiskt på ett konstnärligt mer fruktbart sätt än vad Ling hade lyckats med.

När det gäller Lings publika genomslag är levnadstecknaren Bernhard von Beskow kortfattad och krass: ”Han vann ej mängdens bifall”.[57] Detta stämmer säkert beträffande merparten av Lings fornnordiskt tyngda produktion. Men som diktare i vistextformatet var Per Henrik Ling emellertid mer framgångsrik, som förhoppningsvis framgått av denna text. Ling verkade i en brytningstid mellan det gustavianska Sverige och det nya landet som växte fram efter förlusten av Finland. Denna ambivalens präglade även Lings litterära stil med sina efterhängsna spår av 1700-talets teman och versbehandling samtidigt som han var en föregångare in i den göticistiska romantiken, som han därefter aldrig lämnade. Brytningstiden avspeglas också i distributionsvägarna för flera av Lings tidiga lyriska dikter. De fick en vid spridning bortom den ursprungliga utgivningen, såväl i gamla

---

https://levandemusikarv.se/tonsattare/du-puy-edouard/ (besökt 2026-11-11).
[53] Per Henrik Ling. *Blot-Sven.* Stockholm: Nestius, 1824.
[54] Hallgren, ”Eric Arrhén von Kapfelman”.
[55] Beskow, ”Lefnadsteckning”, s. XXVI.
[56] Lönnroth & Delblanc, *Den svenska litteraturen. II*; se även Dag Hedman. ”Några missförstånd beträffande Pehr Henrik Ling”. *Samlaren* 2002, s. 5–49.
[57] Beskow, ”Lefnadsteckning”, s. XXVII.

tryckformat (skillingtryck) som i nya (visböcker, tidskrifter och antologier) samt i den växande mängden privata handskrivna visböcker. Per Henrik Ling tillhörde dessutom pionjärerna bland folkviseutgivarna i Sverige, om än i blygsam skala.

I synnerhet Lings ”Stunden bortilar, men icke min smärta”, ur allegorin *Kärleken* från 1810, fick en stor spridning. Som visa har den sjungits till åtminstone fyra olika melodier och kunde dokumenteras i levande sångtradition vid 1900-talets mitt, ett och ett halvt sekel efter den första publiceringen. ”Stunden bortilar” var Per Henrik Lings största *hit*, och han skulle lite vårdslöst – med en term hämtat från 1900-talets populärmusik-journalistik – kunna betraktas som en ”one-hit wonder” på musikens område. I likhet med andra ”one-hit wonder”-artister avspeglar inte benämningen storleken på deras produktion, utan endast det begränsade genomslaget. Andra dikter och delar av Lings dramatik inspirerade flera kompositörer att tonsätta textpartier och att skriva skådespelsmusik. Men Lings dramer sattes inte upp på offentliga scener under hans livstid och därmed fick den tilltänka musiken inte heller någon spridning i de flesta fallen.

Det är osäkert ifall Per Henrik Ling själv kände till den omfattande popularitеten av ”Stunden bortilar, men icke min smärta”. De flesta som sjöng visan hade i sin tur antagligen ingen aning om vem författaren var – den kopplingen försvann tidigt längs vägen i visans spridning. Men att Per Henrik Lings text under lång tid vann ”mängdens bifall” som visa – det kan vi vara säkra på!

Källor och litteratur

Otryckta källor

Nationalbiblioteket, Helsingfors
Samlingsband 1ADDC515

Åbo akademi, Sjöhistoriska institutet, Åbo
Matts Wilhelm Mattsson Nyströms visbok.

Statens musikverk, Stockholm
Svenskt visarkiv: Handskriftssamlingen; skillingtryckssamlingen
Musik- och teaterbiblioteket: Arrhén von Kapfelmans autograf till musiken till *Agne*

Smålands museum/Kulturparken Småland, Växjö
M21641 Magnus Theorins notbok, daterad 1792

Smålands Musikarkiv, Växjö
Hs 003 Jöns Dahls & Joseph Nordlunds notbok, daterad 1814/1816

Växjö stadsbibliotek, Växjö
Georg Stephens skillingtryckssamling (GS)

Tryckta källor och litteratur

Abrahamson, Werner H., Rasmus Nyerup & Knud Lyne Rahbek (red.). *Udvalgte danske viser fra middelalderen; efter A. S. Vedels og P. Syvs trykte Udgaver og efter haandskrevne Samlinger. 1.* Köpenhamn: J. F. Schultz, 1812.

Aftonbladet 1833-10-16.

Aftonbladet 1842-11-02.

Arrhén von Kapfelmans, Eric. ”Stunden bortilar”. *Euterpe*, 1823, s. 3–4.

Beskow, Bernhard von. ”Lefnadsteckning.” Pehr Henrik Ling, *Samlade arbeten, I:I.* Stockholm: Bonnier, 1861, s. III-XLII.

Blidberg, Per Fredrik. *Skaldestycken ur Poetiska kalendern, satte i musik med accompangement för pianoforte.* Stockholm: C. Müller, 1820.

Blomström, Aron. *Liten visbok, innehållande de vanligaste sånger och visor.* Helsingfors: V. Petterssons & Co., 1898.

[Bohlin]. *Vald samling af Swenska Sång-stycken. 1840.* Uppsala: Lundeqvist, 1839.

Boström, Mathias. ”Salomon Eklin och musiklivet i Växjö i slutet av 1700-talet. Musikaliska räckhåll i en mindre svensk skolstad”. Reese Willén, Hallgren & Ronström (red.), *Musikens vägar. Nätverk och lokala aktörer i 1800-talets Sverige.* Uppsala: Uppsala universitet, 2025.

Branting, Gabriel, *Tio sånger vid pianoforte (Efterlemnade arbeten).* Stockholm: Julius Bagge, 1881.
Cronhamn, Johan Peter. *Sjung! 200 äldre och nyare omtyckta sånger vid piano. Andra delen.* Stockholm: Abr. Hirsch, 1866.
Dahlgren, Fredrik August. *Anteckningar om Stockholms theatrar.* Stockholm: Norstedts, 1866.
Freja 1842-11-04.
Geijer, Erik Gustaf & Arvid August Afzelius (red.). *Svenska folk-visor från forntiden. 1–3.* Stockholm: Strinnholm & Häggström (1), Haeggström (2–3), 1814–1818.
Hedman, Dag. ”Några missförstånd beträffande Pehr Henrik Ling”. *Samlaren* 2002, s. 5–49.
Hildebrand, Wilhelm. ”Stunden bortilar”. *Journal för guitarre, häfte 1,* 1823.
Lénström, Carl Julius. *Svensk Anthologi. eller vald samling af svenska skaldestycken från äldre till nyare tider. II.* Örebro: Lindh, 1840.
Liedbeck, Jetta. *Pehr Henrik Ling. Lefnadsteckning.* Stockholm: Aftonbladets tryckeri, 1852.
Ling, Per Henrik [L--g]. ”Gylfe. Allegori.” *Lyceum,* häfte 1, 1810, s. 23–26.
- ”Kärleken. Allegori.” *Läsning i Hvarjehanda,* häfte 2, 1810.
- ”Kämpen Grimborg”. *Nordiska sånger*. Lund: Agardh, 1812, s. 39–48.
- ”Skön Anna. Ballad.” *Poetisk kalender för 1812,* s. 61–66.
- *Agne. Sorgespel.* Lund: Berlingska boktryckeriet, 1812.
- *Gymnastisk sång för de små.* Lund: Agard & Co., 1813.
- [L--g]. ”Kärleken. Allegori.” *Klytia*, häfte 1, 1813.
- *Eylif den götiske.* Stockholm: Carl Delén, 1814.
- *Kärleken. Herdedikt.* Stockholm: Kungl. Ordens-Boktryckeriet, 1816.
- *Riksdagen 1527.* Stockholm: Gadelius, 1817.
- *Den heliga Birgitta.* Stockholm: Gadelius, 1818.
- *Engelbrekt Engelbrektsson.* Stockholm: Gadelii sterbhus, 1819.
- *Blot-Sven.* Stockholm: Nestius, 1824.
- *Asarne. Sång 1–30.* Stockholm: Hjerta, [1816–]1833.
- *Tirfing eller dödssvärdet.* Stockholm: Eckstrinska boktryckeriet, 1836.
Lonnert, Lia. ”Ottilia Runsten – det musikaliska navet i Sollefteå prästgård under minnen av 1800-talet”. Willén, Hallgren & Ronström (red), *Musikens vägar. Cirkulation, rörelse och nätverk i 1800-talets Sverige.* Uppsala: Uppsala universitet, 2025, s. 175–204.
Lönnroth, Lars & Sven Delblanc (red.). *Den svenska litteraturen. II. Upplysning och romantik.* Stockholm: Bonniers, 1988.
Mankell, Abraham. ”Emma”. *Tre romanser*, c:a 1830
- *Samlade sångstycken*. 1830-tal.
Olrog, Ulf Peder. *Studier i folkets visor.* Stockholm: Svenskt visarkiv, 2011.
Phosphoros 1810.
Ramsten, Märta (red.), *Einar Övergaards folkmusiksamling.* Uppsala, Almqvist & Wiksell, 1982.
Strand, Karin. *En botfärdig synderskas svanesång. Barnamord i skillingtryck mellan visa och verklighet.* Möklinta: Gidlunds, 2019.
Stål, Axel Ivar [pseud. för Öberg, Ludvig Teodor]. *Vald samling af för de flesta tillfällen lämpliga swenska sångstycken. Ny upplaga tillökad med 280 sånger.* Stockholm: Huldbergs bokhandel, 1856.
Svenska visor och sånger. Utvalda folkvisor, jägarvisor, student-sånger, teaterkupletter, ballader, fosterländska sånger m.m. Minneapolis: Svenska folkets tidnings förl., 1888.

Sånger för sällskaps-nöjet. Stockholm: A.M. Strinnholm, 1820.
Ternhag, Gunnar (red.). *Samlade visor. Perspektiv på handskrivna visböcker.* Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur, 2008.
Wallmark, Peter Adam (red.). *Swenska språkets skönheter i vers och prosa, eller Swensk anthologi.* Stockholm: Ecksteinska boktryckeriet, 1820.
Westerblad, Carl August. *Pehr Henrik Ling. En lefnadsteckning och några synpunkter.* Stockholm: Norstedts, 1904.
- *Ling. Tidshistoriska undersökningar. Del V. Den glömde Ling.* Lund: Gleerups, 1955.
Wisbok, innehållande walda swenska sånger, jemte några norska och danska. 1–2. Stockholm: Samuel Rumstedt, 1817.
Wrangel, Ewert. *Ling i Lund – Diktaren.* Lund: Håkan Ohlssons boktryckeri, 1913.
- *Småländska kulturbilder.* Lund: Gleerups,1925

Fonogram

Lena, Ulrika & Svea. Caprice CAP 22043, 1996.

Onlinepublikationer

Edin, Martin. ”Edmund Passy”. *Levande musikarv*, 2015.
https://levandemusikarv.se/tonsattare/passy-edmund/ (besökt 2026-11-11).
Hallgren, Karin. ”Eric Arrhén von Kapfelman”. *Levande musikarv*, 2015.
https://levandemusikarv.se/tonsattare/arrhen-von-kapfelman-eric/> (besökt 2026-11-11).
- ”Edouard du Puy”. *Levande musikarv*, 2015.
https://levandemusikarv.se/tonsattare/du-puy-edouard/ (besökt 2026-11-11).
Jansson, Svea (sång), 1960. SVA BB 09400.
https://katalog.visarkiv.se/lib/views/rec/ShowRecord.aspx?id=1492214
(besökt 2026-11-07).
Liljevall, Angelina. ”Gabriel Branting”. *Levande musikarv*, 2016.
https://levandemusikarv.se/tonsattare/branting-gabriel/ (besökt 2026-11-11).
Lindroth, Jan, ”Pehr Henrik Ling”, *Svenskt biografiskt lexikon,* 1980–1981
https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/10716 (besökt 2026-11-11).
”Svenskt visarkivs webbkataloger” https://katalog.visarkiv.se/ (besökt 2026-11-08).

Anm. Många av de tryckta källorna finns även digitalt tillgängliga.

© Mathias Boström, Smålands Musikarkiv, 2026
Omslag: Per Henrik Ling, oljemålning av Johan Gustaf Sandberg. Statens porträttsamling, Gripsholms slott.
ISSN: 3119-4427
Smålands Musikarkiv
Nygatan 6
352 33 Växjö www.smalandsmusikarkiv.se